

Ramazan’da oruçlu iken hanımına şehvetle dokunan ve orucunun bozulduğunu zannettiğinden bilerek yiyip içen kişiye kefaret gerekir mi?

Soru: Ramazan’da oruçlu iken hanımına -inzal olmamak (boşalmamak) kaydıyla- şehvetle dokunan, onu öpen, sarılan ve orucunun bozulduğunu zannettiğinden bilerek yiyip içen kişiye kefaret gerekir mi?

Cevap

Kişinin oruçlu iken eşine şehvetle dokunması, onu öpmesi, ona sarılması¹ gibi ameliyeler inzal olmadıkça (boşalmadıkça) orucu bozmaz.² Nitekim Allah Rasulü de ﷺ oruçlu iken hanımlarını öperdi.³ Ancak kişinin orucun bozulduğunu zannedip, bilerek yiyip-içmesiyle oruç bozulur.⁴ Bu durumda kefaretin gerekliliği hususunda Hanefi fukahası şu tafsilatı zikretmektedir:

Şayet kişi, belde halkının fetva noktasında kendisine güvendiği bir fıkıh aliminden⁵ fetva alarak orucunun bozulduğu kanaatine ulaştıysa kefaret noktasında bir şüphe olduğundan ondan kefaret düşer.⁶ Zira fetva noktasında ehliyetli olmayan kişi, Müslümanlar katında muteber olan bir müftünün fetvasıyla amel etmekle mükelleftir.⁷ Bundan dolayı fukaha, “Avamın mezhebi müftünün mezhebidir.” demektedir.⁸ Ayrıca Allah Rasulü ﷺ şüphe ile hadlerin düşürülmesini emretmiştir.⁹ Bir cihetle had cezasına benzeyen kefaret de şüphe ile düşer.¹⁰

Bir alime danışmadan kendi kanaatine göre hareket ederek orucunun bozulduğuna hükmeden ve yiyip-içen kimseye ise kaza ile birlikte kefaret de gerekir. Çünkü suret itibariyle bu fillerin oruca zıt bir durumu olmadığından kişinin kanaati, yerinde olmayan bir zan olarak değerlendirilerek itibara alınmamıştır.¹¹

Şafiî mezhebine göre ise kefaret, ancak Ramazan’da cinsi münasebette bulunmakla gerekir; yemek-içmekten dolayı gerekmez.¹² Unutarak yiyip-içen kimse, orucunun bozulduğunu zannederek cima ederse Şafiîlerde sahih olan görüşe göre orucu bozulur¹³ ancak kişinin zannı dikkate alınarak kefaret gerekmez.¹⁴

1. Oruçlu kimsenin, eşiyle münasebetinin sınırlarıyla alakalı ayrıntılı bilgi için bkz. <https://fetva.ifam.org.tr/oruclu-kisinin-esiyle-munasebetinin-sinirlari-nelerdir/>

2. Burhanuddîn el-Merğînânî, *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti’l-Mübtedî* (Karaçî: Mektebtu’l-Büşrâ, 2021), 1/345.

3. Buhârî, Savm, 23 (Hadis No: 1927).

4. Bkz. el-Merğînânî, *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti’l-Mübtedî*, 1/358.

5. Kefaretin düşmesi için fetva alınan müftünün fıkıhta ehil ve halk nezdinde muteber olması gerekir. Aksi halde kefaret düşmez. Bkz. Muhammed Emin İbn Abidin, *Raddu’l-Muhtâr ala’d-Durri’l-Muhtâr* (Beyrut: Dâru’l-Marife, 2015),

- 3/445.
6. Alâuddîn Ebu Bekir b. Mes'ûd el-Kâsânî, *Bedâiu's-Senâi' fî Tertîbi'Şerâi'* (Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, 2010), 2/620.
7. Bkz. Zeynuddîn İbn Nüceym, *el-Bahru'r-Râik Şerhu Kenzi'd-Dakâik* (Dâru'l-Kitâbi'l-İslâmî, ts.), 2/316.
8. İbn Abidin, *Raddu'l-Muhtâr ala'd-Durri'l-Muhtâr*, 3/445.
9. Ebû Hanîfe Nu'mân b. Sâbit b. Zûtâ b. Mâh, *Müsnedu Ebî Hanîfe rivâyetu'l-Haskefî* (Karaçi: Mektebetu'l-Büşra, 2010), ss. 458-459 Hadis No: 314.
10. Bkz. el-Merğînânî, *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti'l-Mübtedî*, 1/345.
11. el-Kâsânî, *Bedâiu's-Senâi' fî Tertîbi'Şerâi'*, 2/619-620.
12. Ebu'l-Hasen Ali b. Muhammed b. Muhammed Habîb el-Basrî el-Mâverdî, *el-Hâvî'l-Kebîr fî Fıkhi Mezhebi'l-İmam eş-Şâfiî (Şerhu Muhtasari'l-Müzenî)* (Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, 1999), 3/434.
13. Şemsuddîn Muhammed b. Muhammed el-Hatîb eş-Şirbînî, *Muğni'l-Muhtâc İlâ Ma'rifeti Me'ânî Elfâzi'l-Minhâc* (Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, 2011), 1/592.
14. Şihâbuddîn Ahmed b. Muhammed b. Ali b. Hacer el-Heysemî, *Tuhfetu'l-Muhtâc bi Şerhi'l-Minhâc* (Beyrut: Dâru'd-Dıyâ', 2020), 3/698.

